

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПОМІСНИХ МІСЦЕВИХ БДЖІЛ

Лісогурська Д. В., науковий керівник, к. с.-г. н., доцент

Фурман С. В., науковий керівник, к. в. н., доцент

Лісогурська О. В., науковий керівник, асистент

Гаврилюк О. О., магістрантка

Постановка проблеми. Практика показує, що чистопородні бджолині родини в умовах товарних пасік часто не можуть реалізувати свій генетичний потенціал. А породи бджіл, які склалися в процесі еволюції пристосувалися до конкретних природно-кліматичних умов.

Тільки правильне використання, з урахуванням біологічних і господарсько-корисних ознак бджіл, сприяє успішному розвитку бджільництва.

Мета і методика досліджень. Ми поставили перед собою мету вивчити ефективність використання помісних місцевих бджіл в умовах Житомирського Полісся.

Згідно із завданнями на пасіці було сформовано дві групи бджолиних сімей: контрольну – з матками української степової породи, дослідну – з матками помісної місцевої бджоли. У групах сімей за загальноприйнятими методиками визначали силу та ослаблення, наявність корму, кількість спожитого корму, кількість печатного розплоду, зимостійкість та продуктивність.

Результати досліджень. Як показують результати досліджень (табл. 1) за всіма показниками зимостійкості бджолині сім'ї дослідної групи переважали ($p \leq 0,05$) бджолині сім'ї контрольної. У середньому за зиму бджолині родини дослідної групи спожили на півкілограма менше корму. На день весняної ревізії вони мали більшу силу – 7,7 вулички, проти 7,1 – у контрольній. За зиму сім'ї дослідної групи зменшились на 0,7 вулички, тоді як контрольної майже на одну. Різниця спостерігалась і за кількістю печатного розплоду на 0,6 тисяч комірок. 20% бджолиних сімей контрольної групи не вийшли із зими, тоді як зимостійкість бджолиних родин дослідної групи становила 100%.

Таблиця 1

Зимостійкість бджолиних сімей
($M \pm m$, $n=5$)

Показник	Група	
	Контрольна	Дослідна
Витрати корму, кг	8,7 \pm 0,7	8,2 \pm 0,12
Сила сімей, вулички	7,1 \pm 0,22	7,7 \pm 0,11
Ослаблення сімей, вулички	0,9 \pm 0,06	0,7 \pm 0,05
Кількість печатного розплоду, сотні комірок	5,0 \pm 0,11	5,6 \pm 0,22
Зимостійкість, %	80	100

Нами також були визначені медова, воскова та прополісна продуктивність бджолиних сімей (табл. 2).

Продуктивність бджолиних сімей дослідної і контрольної груп за медом, прополісом і стільниками однакова. За сезон бджолині родини зібрали у середньому приблизно 17 меду, 67–74 г прополісу і відбудували 8 стільників.

Таблиця 2

Продуктивність бджолиних сімей
($M \pm m$, $n=5$)

Показники	Група	
	Контрольна	Дослідна
Медова продуктивність, кг	17,1 \pm 0,98	17,2 \pm 0,85
Кількість відбудованих стільників, шт	7,6 \pm 0,47	8,1 \pm 0,42
Прополісна продуктивність, г	66,5 \pm 6,21	73,5 \pm 9,65

Отже, бджолині родини чистопородних українських степових бджіл за умов стаціонарного утримання пасіки не можуть реалізувати свій генетичний потенціал.

Висновки

1. Родини помісних місцевих бджіл витрачають за зиму на півкілограма менше корму.
2. Зимостійкість бджолиних сімей помісних місцевих бджіл на 20% вища, порівняно з українськими степовими.
3. За зиму сім'ї дослідної групи зменшились на 0,7 вулички, тоді як контрольної майже на одну.
4. Кількість печатного розплоду у бджолиних родинах місцевих бджіл на 0,6 тисяч комірок більша порівняно з українськими степовими.
5. Медова, воскова та прополісна продуктивність бджолиних сімей дослідної і контрольної груп однакова – 17 кг меду, 67–74 г прополісу і 8 стільників.
6. Використання помісних місцевих бджіл в умовах Житомирського Полісся забезпечує підвищення рівня рентабельності виробництва.